

Obsah

- 1 Úvod
- 2 Pravidla grafické úpravy textů
 - Interpunkční znaménka
 - Čísla
 - Značky
 - Zkratky
 - Strukturování dokumentu
 - Zvýraznění
- 3 Zpracování textu na počítači
 - Nástroje a jejich možnosti
 - Tvorba dokumentu
- 4 Shrnutí a závěr

Interpunkce – trojtečka = výpustka

- trojtečka, výpustka (...)
- význam: vypuštěna/nedopovězena část věty
- nenahrazujeme třemi tečkami
- na konci věty – mezera pouze před; slouží jako tečka
- uprostřed věty – mezera z obou stran

Příklad

Člověk má pět smyslů: sluch,
 ... Doplně chybějící pracovní den:
 pondělí, úterý, ..., čtvrtek a pátek.

Tři tečky × trojtečka

- ● ● tři tečky
- ● ● tři tečky s mezerou
- ● ● trojtečka

Interpunkce – závorky 2/2

Chybně

Text v závorce (např. tento) oddělujeme mezerou vně závorky (Uvnitř věty do závorek samostatnou větou nepíšeme.), uvnitř je text bezprostředně vedle závorky.

Správně

Text v závorce (např. tento) oddělujeme mezerou vně závorky, uvnitř je text bezprostředně vedle závorky. (Uvnitř věty do závorek samostatnou větou nepíšeme.)

Interpunkce – uvozovky 1/2

- mezery shodně jako závorky, pouze na vnějších stranách
- přímá řeč, nespisovné slovo, vlastní popis, zdrobnělina, názvy, ironie, apod.
- české jsou kulaté
 - česká dvojitá levá („) a česká dvojitá pravá (“)
 - dole s ocásky vpravo směrem dolů – číslo 99
 - česká jednoduchá levá (,) a česká jednoduchá pravá (')
 - nahoře s ocásky vlevo směrem nahoru – číslo 66
 - anglická dvojitá levá (“) a anglická dvojitá pravá (")
 - anglická jednoduchá levá (') a anglická jednoduchá pravá (')
 - francouzská dvojitá levá («) a francouzská dvojitá pravá (»)

Interpunkce – uvozovky 2/2

Příklad

„text“ ve dvojitých českých a ,text‘ v jednoduchých českých
“text" ve dvojitých anglických a ‘text’ v jednoduchých anglických
«text» ve dvojitých francouzských
»text« ve dvojitých francouzských (český způsob použití)

Interpunkce – apostrof

- apostrof = odsuvník
- nahrazuje vynechané písmeno
- v češtině tvar 9
- v češtině použit minimálně
 - po nespisovných výrazech
 - pro zkracování slov – vynechání písmene, letopočtu
 - Upad'na ledu. V roce '89 se stal podobný případ.
 - 22 minut v 13°22'45"

Obsah

- 1 Úvod
- 2 Pravidla grafické úpravy textů
 - Interpunkční znaménka
 - Čísla
 - Značky
 - Zkratky
 - Strukturování dokumentu
 - Zvýraznění
- 3 Zpracování textu na počítači
 - Nástroje a jejich možnosti
 - Tvorba dokumentu
- 4 Shrnutí a závěr

Čísla – obecně

- nižší hodnoty slovy
- číselně vždy letopočet, datum a spojení čísel se zkratkami
- nezaměňovat čísla a písmena (0 × O; 1 × l)
- seskupujeme po trojicích (před i za desetinnou čárkou)
- desetinná část se odděluje desetinnou čárkou (,)
- okolo desetinné čárky nejsou mezery
- desetinná čísla od sebe oddělujeme středníkem (nikoliv čárkou)
- věta nezačíná číslem
- sestavy čísel – zarovnáváme vpravo; stejný počet desetinných míst

Příklad

1_024 bitů, 1_000_000 obyvatel; 0,123_4_mg

Čísla – peněžní částky

- skupiny tří čísel oddělíme tečkou
- zaokrouhlená čísla/přibližné částky – lze bez desetinných míst
- celé číslo – značka měny nebo vypsaný název měny je za číslem
- desetinné číslo – peněžní znaky před číselný údaj
- v bankovním sektoru třípísmenné kódy (CZK, EUR, GBP, ...)

Příklad

1.234.567  Kč; 1.234,56  Kč

Kč  543,-; (Kč  543,-);

Kč  123,10;

987  \$; 100.000  eur; €1,50

Číslo – kalendářní data 1/2

- formuláře, počítačové zpracování
 - den a měsíc vždy dvoumístný
 - sestupné pořadí; spojovník (-)
 - vzestupné pořadí; tečka (.)
 - sazba bez mezer
 - tečka nemá význam interpunkce; tvoří značku

Formuláře

2011-03-18

18.03.11

18.03.2011

Čísla – kalendářní data 2/2

- souvislý text, osobní dopisy, peněžní doklady, právní písemnosti
 - datum zapisujeme vzestupně (den, měsíc, rok)
 - den v měsíci 1.–9. jednomístně; arabská číslice
 - měsíc slovně nebo číslem (arabská/římská s tečkou)
 - letopočet – zásadně včetně prvního dvojčíslí
 - vždy pevná mezera za tečkou – nesmí se rozdělit
- místo a datum neoddělujeme čárkou

Souvislý text

18. 3. 2011

18. března 2011

18. III. 2011

Nagano 98

Místo a datum

V Plzni 18. března
2011

Rokycany 18. března
2011

Čísla – časové údaje

- oddělovač hodin a minut
 - ČSN: dvojtečka (hh:mm)
 - český pravopis a typografická pravidla: tečka (hh.mm)
- oddělovač minut a sekund – dvojtečka (mm:ss)
- oddělení sekund od desetin a setin sekundy – desetinná čárka (,) bez jednotek
- sportovní výkony – dvojtečka (hh:mm:ss,aa)

ČSN

01:23;
10:11:12;
objednán na 7:15 h

Čeština a pravidla typografie

06.00 hodin;
18.15 h;
7 h 30 min
Nejlepší závodník doběhl v čase
01:05:12,02.

Čísla – telefon a fax

- dělení do skupin po 2 a 3 číslech
- nesmí se rozdělit do dvou řádek
- nyní vhodné dělit po trojicích

Příklad

123_456_789;

+420_123_456_789

Čísla – ostatní čísla

Ostatní čísla píšeme v souladu s příslušnými předpisy:

- rodná,
- občanský a řidičský průkaz,
- evidenční čísla cestovních dokladů,
- čísla bankovních účtů,
- evidenční čísla motorových vozidel,
- čísla norem,
- IČ, DIČ,
- PSČ:
 - stejný řádek s názvem adresní pošty,
 - nepředstavujeme; dvě mezery mezi PSČ a názvem adresní pošty,
 - trojčíslí a dvojčíslí s jednou mezerou.

Příklad adresy

Pan

Josef Karel

Ulice 1

123 45 Město

Čísla – spojení čísel se slovy

- spojení čísla a slova nebo písmena – bez mezer

Příklad

10násobek; 20násobný;

14denní; 10krát;

odd. IIb;

Alšova 15a;

formát A4

Čísla – římské číslice

- písmena velké abecedy
 - I = 1
 - V = 5
 - X = 10
 - L = 50
 - C = 100
 - D = 500
 - M = 1 000
- v sestavách se zarovnávají vlevo
- v přehledech je text zarovnaný podle nejdelšího čísla

Příklad

- I. třída
- II. třída
- III. třída
- IV. třída

Obsah

- 1 Úvod
- 2 Pravidla grafické úpravy textů
 - Interpunkční znaménka
 - Čísla
 - Značky
 - Zkratky
 - Strukturování dokumentu
 - Zvýraznění
- 3 Zpracování textu na počítači
 - Nástroje a jejich možnosti
 - Tvorba dokumentu
- 4 Shrnutí a závěr

Značky – matematické značky

- matematické značky – mezera z obou stran
 - sčítání (+),
 - odčítání (−)
 - násobení (.), (×)
 - dělení (:)
- symbol kladné/záporné číslo je bezprostředně před číslem
- využívat matematický režim

Příklad

$$10 \times (15 + 18)^2 = x_1$$

+5 °C

Značky – procento, promile

- značka procento (%) na klávesnici
- značka promile (‰) na klávesnici není
- promile značkou nebo desetinným číslem
- mezera mění význam symbolu!
 - bez mezery přídavné jméno (2% – dvouprocentní)
 - s nedělitelnou mezerou (40 %)

Příklad

čtyřicet procent – Nápoj obsahoval 40_■% alkoholu.

osmdesátiprocentní – Absinth je téměř 80% alkohol.

úrok 2_■%; sleva 15_■%; 2% úrok; 0,001 alkoholu = 1_■‰

Značky – stupeň – teplotní, úhlový, minuta a vteřina

- teplotní stupně (°)
 - symbol stupně těsně ke značce jednotek
 - nedělitelná mezera – mezi číslem a značkou
- úhlový stupeň (°), minuta (') a vteřina (")
 - zápis směru, zeměpisné souřadnice, apod.
 - nikoliv pro časové údaje
 - mezi číslem a značkou není mezera

Příklad

Teplota -11 °C; 10 °F

Pravý úhel je 90° ; potrubí má spád 1° ;

Střed Plzně má zeměpisnou šířku $49^\circ 44' 53'' = 49,748\ 05^\circ$ a
 délku $13^\circ 22' 45'' = 13,379\ 16^\circ$

12° pivo = dvanáctistupňové pivo

Značky – jednotky, rozměry a tolerance

- jednotky
 - hodnota a jednotka oddělena – vždy nedělitelnou mezerou
- rozměr a tolerance
 - vždy s jednotkou
 - případně hodnoty uzavřeny do závorky; jednotky za závorkou

Příklad

10 ■ W; 150 ■ km; 1 ■ 024 ■ Mb/s; 1 ■ 023 ■ 456,789 ■ kg; 100 ■ °C
10 ■ mm × 20 ■ mm × 30 ■ mm;
(10 × 20 × 30) ■ mm

Značky – exponent, index, měřítko, poměr, skóre, průměr

- exponent, index
 - bezprostředně u čísla nebo písmena
- měřítko, poměr a skóre – čísla nejsou od dvojtečky (:)
oddělena mezerou
- průměr (\emptyset)
 - symbol před číslem
 - symbol a číslo odděleno mezerou
 - jednotky odděleny nedělitelnou mezerou
 - symbol palce/coul (") za hodnotou bez mezery

Příklad

$r^2 = a^2 + b^2$; $-e^{2x}$; H_2O ; H_2SO_4

mapa v měřítku 1:10 000; ředění v poměru 1:50;

výsledek zápasu Plzeň – Karlovy Vary 1:1

$\emptyset 10 mm$; $\emptyset 15''$

Značky – paragraf, narození, úmrtí, stejnítka

- vše oddělujeme nedělitelnou mezerou
- paragraf (§)
 - vždy následuje číslo
 - pro více paragrafů se píše značka jen jednou
- symbol hvězdička (*)
 - narození – symbol hvězdička
 - odkazy v textu; max. 3
 - matematika – násobení
- symbol křížek (†) – úmrtí
- stejnítka (")
 - opakování shodného textu
 - čísla opakovat nelze
 - píšeme pod první písmeno opakovaného slova

Příklad

§ 101; § 101, 102 a 105
 § 101 odst. 1 písm. c)
 * 1919; † 2011

1	leden	Tomáš
5	"	Tereza
15	"	Jana
15	únor	"
15	březen	"
15	"	Jan
5	duben	Tereza

Obsah

- 1 Úvod
- 2 Pravidla grafické úpravy textů
 - Interpunkční znaménka
 - Čísla
 - Značky
 - Zkratky
 - Strukturování dokumentu
 - Zvýraznění
- 3 Zpracování textu na počítači
 - Nástroje a jejich možnosti
 - Tvorba dokumentu
- 4 Shrnutí a závěr

Zkratky – tituly a hodnosti

- viz pravidla českého pravopisu
- správné členění a velikost písmen
- nezačínat větu zkratkou
- tituly a hodnosti
 - před jménem – oddělují se nedělitelnou mezerou
 - vědecké hodnosti za jménem – oddělujeme čárkou
- podnikatelské subjekty
 - vždy dodržujeme podobu zápisu v obchodním rejstříku
 - zkratka právní formy před názvem se neodděluje čárkou
 - zkratka právní formy za názvem se odděluje čárkou

Zkratky – slov

- zkrácené slovo na konci věty je za tečku
 - apod., atp., atd.
- tvořené začátkem slova – následuje tečka
 - p. (pan, pánové), r. (rok)
- tvořené začátkem a koncem slova – bez tečky
 - fa (firma, faktura), fou, fy, pí (paní), ca, cca (circa)
- uvnitř zkratkou dvou/více slov – mezera za každou tečku
 - a. s., t. r., Lysá n. L.
- některé zkratky dvou slov se píší i dohromady
 - tj. (to je), č. j., čj. (číslo jednací), č. p., čp. (číslo popisné)
- zkratky z iniciál – nemají tečku, použijeme verzálky
 - ČR, AV ČR, ZČU, ČRo, UNICEF
- **viz není zkratka, bez tečky** – rozkazovací způsob slovesa vidět

Obsah

- 1 Úvod
- 2 Pravidla grafické úpravy textů
 - Interpunkční znaménka
 - Čísla
 - Značky
 - Zkratky
 - **Strukturování dokumentu**
 - Zvýraznění
- 3 Zpracování textu na počítači
 - Nástroje a jejich možnosti
 - Tvorba dokumentu
- 4 Shrnutí a závěr

Struktura dokumentu

- odstavce
- nadpisy
- výčty/seznamy – číselné a nečíselné
- další objekty:
 - tabulátory,
 - tabulky,
 - obrázky, diagramy, grafy,
 - vzorce, speciální symboly,
 - odkazy – křížové, literatura, obsah

Odstavec

- vlastní obsah dokumentu
- konce – odstavců určuje autor × řádek nikoliv
- členění do odstavců:
 - odsazení první řádky,
 - mezera mezi odstavci,
 - předsazení (neobvyklé).
- zarovnání na praporek
 - levý praporek × střed × pravý praporek
 - mezislovní mezery konstantní
 - slovo na další řádek automaticky
- zarovnání do bloku
 - větší množství textu
 - všechny řádky stejně dlouhé mimo posledního
 - automatické změny mezislovních mezer (80–130 %)
 - použít dělení slov

Nadpis

- struktura dokumentu
 - tvoří logické celky
 - označujeme arabskými čísly
 - podle obsahu dělíme:
 - ① kapitoly
 - ② podkapitoly
 - ③ oddíly
 - ④ pododdíly
 - ⑤ odstavce
 - čísla částí oddělujeme tečkou, bez mezery
 - mezi číslem a textem je mezera
 - formátování obsahu závislé na požadavcích
- abecedně-číselné značení
 - velká písmena, římské číslice a arabské číslice s tečkou,
 - malá písmena následuje kulatá závorka

Příklad

1	A. Ložnice
2	B. Kuchyň
2.1	I. Elektrické spotřebiče
2.1.1	1. Horkovzdušná trouba
2.1.2	2. Mixér
2.1.2.1	a) Stolní
2.1.2.2	b) Tyčový
2.2	II. Plynové spotřebiče

Výčty

- číslované × nečíslované × definic
- úrovně zanoření
- do hloubky tří zanoření

Tabulátory, sloupce

- přehledné uspořádání sloupcových dat
- jednodušší tabulky bez ohraničení
- klávesa **tabulátor**, **nikoliv mezerník**
- text dle zářezek = tabulátorů
- zářezka definuje zarovnání textu

Tok textu, stránkování

- tok textu na stránce
 - do sloupců
 - obtékání objektů – obrázky, tabulky, ...
- stránkování
 - úkol textového procesoru
 - nedělat ručně odřádkováním
 - komplikace
 - vznik sirotků a vdov
 - speciální řídicí příkazy pro zalomení stránky, kapitoly, oddílu, ...

Dělení slov

- pravidla českého pravopisu
- dělení mezi slabikami, ve švech složených slov
- zakázáno dělit
 - za prvním nebo před posledním písmenem
 - o jedno písmeno vedle švu složeného slova
 - zkrácený titul
 - číslice a značku počítaného předmětu/jevu
 - číselné datum (měsíc slovně můžeme)
 - když vzniklé části mají nežádoucí význam

Jak text nedělíme:

o - psat, Českos - lovensko,
Ing. - Novák,
100 - km, 1 - 000 - Kč,
18. - 3. - 2011,
kni - hovna, myš - lenka, tlu - močit

Obsah

- 1 Úvod
- 2 Pravidla grafické úpravy textů
 - Interpunkční znaménka
 - Čísła
 - Značky
 - Zkratky
 - Strukturování dokumentu
 - Zvýraznění
- 3 Zpracování textu na počítači
 - Nástroje a jejich možnosti
 - Tvorba dokumentu
- 4 Shrnutí a závěr

Zvýraznění části textu

- méně je více
- neměníme velikost ani font odstavce
- stačí 2–3 způsoby/dokument
- vhodné metody:
 - 1 kurzíva
 - 2 tučné
 - 3 kapitálky
 - 4 verzálky
- lze kombinovat
- nevhodné metody
 - 1 podtržení
 - psací stroje; nevzhledně přeškrťává spodní tahy písmových znaků

Ukázka zvýraznění

Ukázkový text normální

Ukázkový text kurzíva

Ukázkový text skloněné

Ukázkový text tučné

UKÁZKOVÝ TEXT KAPITÁLKY

UKÁZKOVÝ TEXT VERZÁLKY

Ukázkový text strojopis

Chybně

Byl na zabijačkových hodech –

guláš , **ovar** , **jitrnice** ,

jelítka , atd.

